

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
18-10-2015

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Εθνικές γαίες
- β.** Φεντερασιόν
- γ.** ΟΥΛΕΝ

ΜΟΝΑΔΕΣ 15

A2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο.

- α) Η σταφιδική κρίση στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} προκάλεσε μεγάλο ρεύμα μετανάστευσης προς τα λιμάνια της Μικράς Ασίας και της Μαύρης Θάλασσας.
- β) Το ελληνικό κράτος συμμετείχε ως ένας από τους κύριους μετόχους της Εθνικής Τράπεζας σε ποσοστό 20% του αρχικού κεφαλαίου.
- γ) Το έργο της διάνοιξης της διώρυγας της Κορίνθου ξεκίνησε από μια υπερβολικά αισιόδοξη ιταλική εταιρία.
- δ) Η διεύρυνση του ελληνικού κράτους με τα Επτάνησα (1864), την Άρτα και τη Θεσσαλία (1881) έφερε στο προσκήνιο το ζήτημα της μεγάλης ιδιοκτησίας.
- ε) Η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία και οι ΗΠΑ ενέκριναν κατ' αρχήν μεγάλα δάνεια προς την Ελλάδα: 12.000.000 λίρες Αγγλίας, 30.000.000 γαλλικά φράγκα και 50.000.000 δολάρια ΗΠΑ.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B1

Τι γνωρίζετε για τις εξαγωγές της Ελλάδος τον 19^ο αιώνα;

ΜΟΝΑΔΕΣ 13

B2

Ποια υπήρξαν τα αποτελέσματα των Βαλκανικών πολέμων;

ΜΟΝΑΔΕΣ 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε α) στη συγκρότηση του ΔΟΕ καθώς και στους στόχους που

συνόδευσαν τη δημιουργία του (13 μονάδες) και β) στα αποτελέσματά του για την οικονομία του ελληνικού κράτους (12 μονάδες).

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Μετά την ήττα του 1897, η Ελλάδα (κυβέρνηση Ζαΐμη) αναγκάστηκε να δεχθεί την επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου- θεσμού που είχε εφαρμοστεί και σε άλλες χώρες με πτώχευση-, δηλαδή με βάση τη Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης, τη δημιουργία μιας διεθνούς επιτροπής στην Αθήνα, από αντιπροσώπους των Δυνάμεων, η οποία θα επέβαλε την καταβολή αποζημίωσης στην Τουρκία και την είσπραξη προσόδων για την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους της χώρας. [...] Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των αντιπροσώπων των 6 δυνάμεων και της Ελλάδας κατέληξαν στο νόμο περί διεθνούς ελέγχου το Φεβρουάριο 1898, με τον οποίο συστάθηκε η «Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου», στην οποία παραχωρήθηκε η διαχείριση εγχώριων προσόδων (φόροι, μονοπώλια, χαρτόσημα, έσοδα τελωνείων κ.λπ.) για την εξυπηρέτηση του χρέους, με όρους αρκετά ευνοϊκούς για τους δανειστές. Η όλη εκκαθάριση αλλά και η καταβολή της τουρκικής αποζημίωσης διευκολύνθηκε με την έκδοση εγγυημένου από τις δυνάμεις δανείου 170 εκατομμυρίων με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, ενώ η διαχείριση ανατέθηκε στην προϋπάρχουσα Εταιρεία των Μονοπωλίων (που μετονομάστηκε σε Εταιρεία Διαχειρίσεως Υπεγγύων Προσόδων), υπό την εποπτεία του ΔΟΕ.

Αγγριαντώνη, Χριστίνα, Η ελληνική οικονομία, η συγκρότηση του ελληνικού καπιταλισμού, 1871- 1909, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τομ. 5, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003, «Τα χρόνια της σταθερότητας, 1871- 1909», σσ. 69- 70

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Οι υπερεξουσίες αυτές της Διεθνούς Οικονομικής Επιτροπής ουσιαστικά αναιρούσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα τις εξουσίες της ελληνικής κυβέρνησης και του Κοινοβουλίου, καθώς οι αποφάσεις του κράτους για σχεδιασμούς οικονομικής ανάπτυξης ελέγχονταν από εξωελλαδικά κέντρα, ερήμην του ελληνικού λαού. Με τον τρόπο αυτό το ξένο κεφάλαιο, το οποίο την αμέσως προηγούμενη περίοδο (1850- 1875) είχε εξουδετερώσει τις σποραδικές και ελάχιστες οργανωμένες προσπάθειες του εγχώριου κεφαλαίου να μπει στη σφαίρα της παραγωγής και να προχωρήσει σε βιομηχανικές επενδύσεις, αυτή την περίοδο (1875- 1900) αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει το ίδιο κάποιες λειτουργίες με προϋποθέσεις και όρους τέτοιους που θα διασφαλίζουν τα συμφέροντα και την κυριαρχία του.

Σ. Τζόκας, *Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός στην Ελλάδα στα τέλη του 19^{ου} αιώνα*

Δ1

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των πηγών που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα: α) Πότε ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος και ποιους στόχους εξυπηρετούσε η δημιουργία της; (12 μονάδες) β) ποια υπήρξαν τα θετικά αποτελέσματα από την ίδρυσή της; (13 μονάδες)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Στο πλαίσιο των συμφωνιών για τη χορήγηση του δανείου της σταθεροποίησης, η Κοινωνία των Εθνών έθεσε το συμβατικό όρο να αναδιοργανωθεί το ελληνικό τραπεζικό σύστημα με την ίδρυση ανεξάρτητης και αμιγούς κεντρικής- εκδοτικής τράπεζας. Η τράπεζα αυτή έπρεπε να έχει ως κύριες και αποκλειστικές αρμοδιότητες αφενός τη διαχείριση του νομισματικού συστήματος και αφετέρου την τραπεζική υποστήριξη του συνόλου των δημοσιονομικών συναλλαγών. Έτσι, ιδρύθηκε το 1928 η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία από τότε αποτελεί το κεντρικό- εκδοτικό τραπεζικό ίδρυμα της χώρας.

Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος συμφωνήθηκε μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις με την Εθνική Τράπεζα, η οποία αντιδρούσε σθεναρά, γιατί έχανε τελείως το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμμάτων. Το εκδοτικό προνόμιο σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές τραπεζικές εργασίες παρείχαν στην Εθνική Τράπεζα τη δυνατότητα να ελέγχει πλήρως την ελληνική αγορά χρήματος και συνεπώς προσπόριζαν σημαντικά οικονομικά κέρδη και πολιτική δύναμη στους μετόχους της. Για το λόγο αυτόν, η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, εκτός από τις οικονομικές, προκάλεσε και πολιτικές αναταράξεις, που κατέληξαν το 1927 στην αποχώρηση του Λαϊκού Κόμματος από τον κυβερνητικό συνασπισμό.

Το Μάιο του 1928 η έναρξη των εργασιών της Τράπεζας της Ελλάδος συνδυάστηκε με τη νομοθέτηση των ρυθμίσεων για τη σταθεροποίηση του νομίσματος: η περιεκτικότητα της δραχμής ορίστηκε σε 0,019526 γραμμάρια χρυσού και η ισοτιμία της με την αγγλική λίρα προσδιορίστηκε σε 375 δραχμές. Σύμφωνα με τη σχετική τεχνική ορολογία, για τη νομισματική σταθεροποίηση του 1928 εφαρμόστηκε ο κανόνας χρυσού- συναλλάγματος. Δηλαδή, η δραχμή συνδέθηκε με σταθερή ισοτιμία προς την αγγλική λίρα- η οποία την εποχή εκείνη ήταν το πλήρως μετατρέψιμο νόμισμα σε χρυσό- και η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την υποχρέωση να αγοράζει και να πουλά συνάλλαγμα στους ιδιώτες και στο κράτος σε αυτήν τη σταθερή ισοτιμία.

Η μεταβίβαση του ελέγχου του νομισματικού συστήματος από την Εθνική Τράπεζα πραγματοποιήθηκε με επιτυχία και στο τέλος του 1928 η Τράπεζα της Ελλάδος διέθετε συναλλαγματικό απόθεμα 11.308.348 αγγλικών λιρών για την κάλυψη της κυκλοφορίας του νομίσματος. Το απόθεμα αυτό υπερκάλυπτε κατά πολύ τα όρια ασφαλείας για τη στήριξη του νομίσματος και οι προοπτικές διαγράφονταν αισιόδοξες.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τομ. 7, «Ο Μεσοπόλεμος, 1922- 1940, η ελληνική οικονομία», σσ. 153- 154

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος (έναρξη λειτουργίας: 14 Μαΐου 1928), θεμελιακό στοιχείο της νομισματικής σταθεροποίησης και της επαναφοράς του κανόνα χρυσού συναλλάγματος, υπήρξε τομή για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Παρά τις αντιδράσεις της στην ίδρυση της κεντρικής τράπεζας, τη λειτουργία της οποίας για καιρό υπονόμειε συστηματικά η Εθνική Τράπεζα (με νέο διοικητή τον Ι. Δροσόπουλο), βρέθηκε τελικά ενισχυμένη στο νέο τραπεζικό τοπίο. Μαζί με το εκδοτικό προνόμιο μεταβίβασε στην Τράπεζα της Ελλάδος το δημόσιο χρέος και μερικά άλλα βάρη, εξασφαλίζοντας και σημαντικά ανταλλάγματα (παραχώρηση καταθέσεων ταμείων, ΝΠΔΔ κ.λπ.), ενώ συγχρόνως το κράτος της εξοφλούσε μέρος των οφειλών του χάρη στο δάνειο της

Φροντιστήρια
ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ Αγίας Σοφίας 39 2310.244.444
ΝΤΕΠΩ Β. Όλγας 168 2310.428.400
ΕΥΟΣΜΟΣ Μ.Αλεξάνδρου 45 2310.770.360

σταθεροποιήσεως. Κατόρθωσε, έτσι, να εξυγιάνει το ενεργητικό της και να αναδιοργανώσει τις λειτουργίες της, ώστε να αναλάβει δυναμικά το νέο ρόλο της ως εμπορικής τράπεζας και να επεκταθεί ειδικότερα στο χώρο της βιομηχανίας- δεδομένου ότι την ίδια εποχή ιδρύοταν η Εθνική Κτηματική Τράπεζα, που ανέλαβε την ενυπόθηκη πίστη, αλλά και η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, προσανατολισμένη στην αγροτική πίστη.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τομ. 7, «Ο Μεσοπόλεμος, 1922- 1940, η ελληνική οικονομία», σελ. 129

ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

**ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**